

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Debreczen		Világos	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

Felelős szerkesztő

Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.

Hirdetési hivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

A képviselő választás és a gazdasági pártok.

Debreczen, szept. 27.

Az immár vége felé közeledő képviselő választási mozgalomban aránylag jóval kevesebb frázis hangzott el. — A jelöltek nem licitáltak túl egymást nagyszerű ígéretekkel, melyek mint a könnyedén kimondott szó szoktak elröppenni elhangzásuk után. A programbeszéd átlaga s ezt örömmel konstatáljuk reális bázison mozgott. A választási mozgalom jelszavai tulnycmóan közgazdasági célok körül mozgottak. Politikai és közjogi jelszavak, még a közjogi ellenzék jelöltjeinél is mérsékelt kvantitásban dobhattak a választók tömege közé, de annál erőteljesebben és gyakrabban fejtegették a beszámoló, a program- és pótprogram beszédek a nemzetgazdaság kérdéseit és problémáit.

Örvendetes jelenség, hogy törvényhozóink a gyakran meddő politikai akció szinteréről a gazdasági munkálkodás felé kezdenek hajolni. A külföldön már évtizedek előtt honosodott meg az az országot kormányzó nézet, hogy a népek jól felfogott érdeke nem annyira a politikában, — mint inkább a nemzetgazdaságban rejlik.

A jelenlegi alkotmányos küzdelemben elhangzott gazdasági jelszavak nagy része az agrár és merkantil érdekek körül forog. Őszintén mondjuk el nézetünket. Ami

ilyen mértékben helyeseljük az agráriusok programjának azon pontjait, melyek valóban a földbirtok érdekeit vannak hivatva ápolni, olyan mértékben tartjuk elítélendőnek az olyan akciókat, mely az ipar, de még inkább a kereskedelem ellen tör. Károlyi Sándor grófnak, az agráriusok vezérének gönczi levele, valamint a program beszéde is, míg egyrészt meggyőző igazságokat, jogos új kívánalmat tartalmaz, addig másrészt tendenciozus, osztályérdekek szolgálatában áll és tüllo a célon. Van abban a gönczi levélben néhány olyan pont és néhány olyan tendencia, mely nyíltan hirdeti a kereskedelem és ipar megrontását. És a mikor ilyen tendenciákat visznek bele a képviselőválasztói harciba az azt jelenti, hogy az urak a gazdasági harcot provokálják.

Mért most van szükség Magyarországon gazdasági harcba. Van szükség arra, hogy a föld művelői szembe álljanak az ipar és kereskedelem művelőivel, egymást gyöngéiben rombolni igyekezvén? Azt nem is szükséges megokolni, hogy az ilyen harc a gazdaság teréről átmenne a társadalomba is. S micsoda állapotok lesznek akkor Magyarországon? Ha kitör a gazdasági és társadalmi harc ehez egyenlő a polgári béke felfordulásával, annál is inkább, mert az ilyen viszálykodásoknak okvetlenül nyomába lép a felekezeti vil-

longás is... Ilyen veszedelmeket rejtenek magukban a gönczi pontok és ha a választó közönség nem fogja a helyes konzekvenciákat az agrárius jelöltek programbeszédeiből levonni, ezzel csak saját maga alatt vágja a fát. És ha az agrár vezető emberek nem fogják nevüket és a tett propagandájának követését mérsékelni olyan válságba sodorhatják a legközelebbi őt esztendő alatt az országot, amilyen válság 1873 óta itt nem volt.

Nem osztályérdekek elítélésében, nem támadó tendenciákban fekszik a földet művelő nép és a birtokosság jobb jövője, hanem összhangzó és erőteljes munkában czélszerű. békés, eszközökkel.

Onnan, ahol az ország sorsát intézik, az utóbbi napokban gyakran hangzottak el szavak, melyek a telivér agráriusok akciójának mérséklését czélozták — s az ország érdeke, hogy e kijelentések azokban a körökben melyekhez intézve vannak, határukat el ne tévesszék.

Néhány hét múlva összeül az új törvényhozó testület, hogy nagy feladatokat oldjon meg melyek agrárius és merkantilistát egyaránt érdekelnek.

S hogy ez a munkálkodás sikeres legyen, ahhoz első sorban az szükséges, hogy olyan agráriusok és merkantilisták kerüljenek be a parlamentbe, akikben van türelem, jóakarát és méltányosság, ahhoz

Tárcza.

A „rescontó“.

— Népies rajz. —

Soha olyan örömet, mint Varró Jánosnak volt, midőn hazal felé utazott a szentlakai vásárról!

A mit nagyrégen tett, — élemedett ember léte, — még dalolni is kezdett a korcsmában

Azután meg sorra ölelgeté ismerőseit. Wette a pálinkát mindenkinek, akit elől-utól talált.

Varjuné: a ki jó maga bíró özvegy asszony volt s kinél Varró János gyakran nap-számol, el nem tudta gondolni: mi fért ahhoz az emberhez!

Máskor úgy járt mindig mintha orra vére folyna, még a beszédet is harapófogóval kellett beütnie kivenni s most meg egyszerre csak nekivult!

Nem is állhatta meg Varjuné, hogy ne tudakozódjék Varró János változása után. Odament hozzá, a mint a szeszélyes üveget köszöntgette füre fára.

— Mi fért hozzád te János? szólította meg. — Máskor kolduspénz se állott volna meg az orrodon. Mi lett, hogy így egyszerre úgy neki homlottál?

— Hej, asszonyom! — nevetett János. — Mégis csak jó az, ha az ember bizakodik a szerencséjében. Most engemet ugvancsak tőlő ért?

— Hogyan? Talán pénzt leltél a vásárban?

— Biz én nem leltém! Fei se venném ha találnék is.

— Ott hagynám egy szegényebb számára!

... Nem szorultam arra ezután.

Varjunéban csak elbődült a esodalkozás.

— Eszeden vagy te, János? ... Mit mond Rébék, ha megtudja, hogy ennyi pénzt elpazaroltál? ...

Oda se a bajnak asszonyom? ... Ur vagyok én magamért! Megtalált a szerencse mert kijött a számom, melyet feleségemtől küldtem he a lutriba. Ott van kiírva szép veres betűvel a 17, 18 és 50.

Varjuné olyan irigy szemet vetett Jánosra, mintha sajnálná tőle a szerencsét.

— Hát aztán igazán mondd te János?

— No, hát nem is beszélök holmi boldogot! Azt mondta a zsidó, hogy kiütetik a tenger pénzt, csak a rescontót mutassa be! Lehet úgy vagy ezer frt körül ...

— Ezer forint! kiáltott fel Varjuné. — Hiszeu ez szörnyű sok pénz, Nagy ur leszel te abból. János!

— Bizony hallja asszonyom, nem is fog ezután senki földjébe vágni a kapámat.

Majd szerzek én földet magamnak! Hol nap behozom a rescontót és aztán beszéljen velem valaki, ha az ezer forintot felmarokalom! ... Ugy ám! ... Hallod Rézi! Elfogyott a pálinka!

Ismét telehozotta az üveget ivott és

dalolt. — Orómében azt sem tudta mit csináljon.

* * *

Haza se érkezett még Varró János a vásárról s felesége már is értesült a nagy szerencséről. A vásárról hazajövők elbeszélték az eseményt. Faluhelyen könnyen terjed a hír!

A nap már rég nyugvóra szállt s teljesen bealkonyult, midőn Varró János hazaérkezett.

Nem fogadta senki. Feleségét ott találta a kandalló előtt, kis gyermekét ölében tartva és keservesen sirva.

— Ne busulj már feleség — kiáltá fel Varró kitoró örömmel. — Megnyertük a sok pénzt. Lásd: mindig mondtam én hogy jó az embernek lutriba tenni hogyha számot áll modik.

Az asszony még sem szólt semmit, sőt jobban kezdte a sirást.

— Hát már mért rücskölöz te Rébék! Mi lett no? ... Még illet is látni? ... Reánk száll a szerencse és ő csak nem is örül neki! Ne félj, nem prédálom ám el! Ha az Isten nekünk adta, meg is becsülöm ám!

— Jaj, jaj, jaj! — sikoltá az asszony, fejére kulcsolva a kezét. — Istenem Istenem!

Varró Jánost elhagyta a türelme. Méregbe jött az asszony sirásán.

— Te Rébék! Hát nem örülsz te mikor a szerencse reánk száll? Vagy talán még többet kívántál volna mi!

— Oljón meg kend engem! mondá a zokogó nő. — Taposson el mint egy férget.

hogy a helyes középutat meg tudják találni.

Ez a szempont kell, hogy vezesse a választásra hivatott jó hazafiakat, midőn a urna elé lépnek.

Tanfelügyelők iskolalátogatása.

Debreczen, szept. 27.

(H) A népiskolai hatóságokról szóló törvény a tanfelügyelők legfontosabb teendőjéül az iskolalátogatást jelöli meg. Minél buzgóbban teljesíti a tanfelügyelő ezen elsőrendű törvényes kötelességét, annál jobban fejlődik, virágzik a tankerület népoktatásügye; míg ellenben a bürokrata tanfelügyelő, a ki csak székhelyéről kormányozza tankerületét, ámitja önmagát és másokat, mert az ilyen tankerületben zsidbad a nemzeti kultúra, nincs, a ki abba felket öntsön, azt irányítsa.

Wlassics miniszter ismételve a leghatékonyabban figyelmeztette a kir. tanfelügyelőket az iskolalátogatások pontos és lelkiismeretes teljesítésére s már az 1896 dik évi 71.311, majd az 1898-ik évi 12.029. számú körrendeletében megkövetelte, hogy a tanfelügyelők iskolalátogatásaik felől nyomban a helyszínen jegyzéket vegyenek föl s azokat minden tanév végén utiatalányuk elszámolásával terjeszszék föl. Gondoskodott a miniszter az iskolalátogatások fokozottabb teljesítésére szükséges költségekről is, mert míg az 1895 dik évben e célra csupán 52.000 korona állott rendelkezésre, addig a folyó évi költségvetésre a tanfelügyelők utiköltségeire már 80.000 korona van folyvéve.

Ezen erélyes intézkedéseknek meg is van a kivánt eredményük, a mennyiben buzgó tanfelügyelőink, ámbár a népoktatás magyaránny kifejlődése az irodai teendőket meghatványozta, mégis évről évre mind több iskolalátogatásról számolnak be s azt hisszük, ma már teljesen megszűnt az a gunyos panasza, hogy lennének még olyan iskolák is, a

melyek küszöbét az állami tanfelügyelő még át nem lépte volna.

Wlassics miniszter most, az új tanév megnyitásával a tanfelügyelők iskolalátogatását újból és lényegesen szabályozta. Indító okul szolgált erre egyfelől az az örvendetes körülmény, hogy különösen az állami népoktatás az utóbbi hat év alatt rendkívüli arányokban kifejlődött s e célra az állam évenként már közel hét millió koronát költ; a felekezeti és községi tanítók fizetésének kiegészítésére az állam évenként harmadfélmillió koronát fordít; a gazdasági ismétlőiskolázás kétezer községben van életbeléptetve. Az államnak és a többi iskolafentartóknak ilyen nagymérvű áldozatát minden áron gyümölcsözővé kell tenni; a magyar nemzeti népoktatást intenzíve föl kell virágoztatni, mert ez a magyar nemzeti állam megerősödésének egyik elsőrangú érdeke. Ezen nagy cél pedig csak úgy érhető el, ha az állam tanügyi bizalmi szakemberei, a kir. tanfelügyelők állandóan és hatékonyan teljesítik az állami felügyeletet és minden erejükkel ellenőrzik, hogy az iskolák külső és belső életében rend legyen, a tanítás sikeres és a magyar állam érdekeivel teljesen összhangzó legyen.

De az új rendelkezésnek az is egyik indító oka, hogy a kir. tanfelügyelők az iskolalátogatások teljesítésénél méltányos anyagi ellátásban részesüljenek. Az új rendelet az e tekintetben eddig fenforgott panaszokat teljesen tárgyaltanná teszi.

Ki kell emelnünk a rendelet azon részét, hogy a kir. tanfelügyelők kötelesek iskolalátogatásaik felől nyomban a helyszínen jegyzőkönyvet fölvenni, a mely célra gondosan szövegezett nyomtatványokkal ellátottak. A tanfelügyelő iskolalátogatása alkalmával megállapítja az iskola külső hiányait s azok elhárítására a szükséges intézkedéseket előszóval azonnal megteszi. E végből az iskolalátogatásoknál a községi eljárás és az iskolai helyi hatóság (gondnokság, iskolaszék) egy-egy képviselőjének

szintén jelen kell lennie, a kik a tanfelügyelő utasításait átveszik, s ennek megtörténtét a jegyzőkönyvben aláírásukkal igazolják. Ezen eljárás míg egyfelől a tanfelügyelő hatáskörét és tekintélyét emeli, másfelől a sokféle írásbeli rendelkezést nagymérvben leszállítja.

A rendelet különösen hangsúlyozza, hogy a tanfelügyelő iskolalátogatásainál főleg az iskola beléletének megvizsgálására fordítson legnagyobb gondot és figyelmet. Erre vonatkozó tapasztalatait röviden szintén jegyzőkönyvre veszi.

Több tanító iskolánál s a hol az iskola külső ügyei különben is rendben vannak, a tanfelügyelő a tanítás eredményének, az iskola egész beléletének megvizsgálása után a tanítótestülettel értekezletet tart, azon közli megjegyzéseit, utbaigazításait; — ilyen iskolalátogatások felől a tanfelügyelő nem vesz fel jegyzőkönyvet, hanem a tanítótestülettel megtartott értekezlet jegyzőkönyvét terjeszti föl a tanév végén a közoktatási miniszterhez.

Bizton reméljük, hogy a miniszternek ezen újabb rendelkezése különösen a népoktatás intenzív fejlődésére s a nemzeti érdekek megóvására lesz biztos hatással. A lelkiismeretes, buzgó tanító pedig csak örülhet annak, ha fáradozásainak eredményét a legilletékesebb közegek, az állami tanfelügyelőnek bemutatathja. A jó népnevelő méltó az elismerésre.

A délafrikai háború.

München, szept. 26. A Münh. Allg. Zig. egy fővárosi távirata jelenti: Hiteles forrásból közlik, hogy a burok egy újabb betörés után hivatalosan annak tálni fogják a Fokgyarmatot és Natált, hogy így keresztülvinassék a gondosan előkészített általános afrikai der fölkelést. Kruitzinger De-Wett és Botha egyszerre vonulnak be a Fokföldre és Natába. Arról már érkezett hír, hogy Kruitzinger bevonult a Fokföldre s megverte Marray ezredes hadoszlopát.

London, szept. 26. A Reuter ügynökség

Megérdemlem kendőtől! En vagyok az oka mindennek!

— Te bolond te asszonyi állat! — Már miért is ölnék meg? Hol van ez a «rescontó»!

— Oh Istenem, Istenem! — jajgatott az asszony. — Hiszen épen is hogy azt nem találom sehol!

Már a vásárosoktól hallottam hogy megnyerte kend a pénzt! Azóta miudig keresem!

— Csak ne rámiszce az embert. — te Rébék!

— Már hiszen bár inkább rémítés lenne, de bizony higgye el kend: nem találtam én pedig mindent kihánytam érettel! Bizonyos, hogy a multkor tűzbehánytam meg szemétdombra hányattam azt a sok ócska papírost az is közéjük keveredst?... Nem látjuk az ezer forintot!...

Eddig még csak tréfának vélte Varró a dolgot most azonban szörnyü harag borította el szívet.

Megvadulva, mint állat rohant az asszonynak és öklének egy ütésével földre verte.

— Oljón meg kend: megérdemlem! — mondá a síró nő. En rontottam el a szerencsénket!

— Vesz el pusztulj el, boldogtalanságom okozója; nem igyekeztél soha azon,

hogy valaha szerencsések legyünk; Immelálmál tetted minden dolgodat, mint a kutya mely csak azért ugatt, hogy kenyér haját dobjanak neki ki.

— Az asszony e szavakra lángbaborult arczczal állt férje elé.

— Oljón meg kend, ha akar! Megérdemlem kendőtől, de már azt nem engedem, hogy engem restnek, roszfélének nevezzen el! Eddig jó voltam kendnek?... Miért nem tette el azt a czédulát? Tudta kend, hogy én nem tudok olvasni... A sok közül nem tudtam én: melyik tulajdonképen a legujabb!

— Beszélhetsz már! kiálta Varró János hajába mélyeszte kezeit. — En tul nem élem a csapást!

— Bizony, jobb is, ha felakasztja kend magát, — mondá szemrehányólag az asszony. Hát eddig hogyan tudtunk megélni? Eddig se hevert pénz a ládánkban!...

Varró János nem hallá már a beszédet, Nekidühödve rohant ki a szobából és szívében sötét elhatározással indult az öl felé.

A szekérszinben ott játszott 2 éves fia a szomszéd gyermekeivel. Kártyáztak. Papírból v a kártyájuk összeválogatva.

Varró János nem ügyelt most a gyermekek játékára. Bement az ölba, leoldá a

bornyu kötelét jászlaról és megerősíté a garandában.

Már éppen nyakára készült tenni, mikor fia belépett az ölba.

— Édesapám; — mondá a kis fiu egy papirdarabot tartva kezében. — A Pista meg azt mondja, hogy ez nem zöld nyolczas.

Varró János a papírra tekintett. Egyszerre csak felkiáltott. Elkapta fiától a papírt s szaladt be feleségéhez.

Az még akkor is ott sirt a padkán.

— Ne sirj már no, te Rébék! — kiálta Varró. He, he, he! Meg van a «rescontó»!

He, he, he!... Ehin van ni... Hi, hi, hi! Rébék asszony nézett a papírra, azután meg férjére is. Soha olyan örömet! Varró János ugrált, kiabált, kaczagot, ökleivel verdeste a mellét.

Hogy mi történt azután?

Hát a kik végigmennék Dongáson, láthatnak egy embert rongyokkal fedve járni az utcán, ki folyvást azt kiabálja »Megvan a reskontó!»

Varró János az a szerencsétlen ember. Oly nagy hatással volt reá a lutriczédula megtalálása, hogy esztét veszté belé!

Szini Péter.

Jelenti
sontne
zolt M
napra
jabb e
Malat
most
támad
minteg
lob. A
eper M
gát ész
akit az
kat ad
beli T
nalon.

London
gerein
a Fok
minteg
verben
kezett
L
tat, —
át s a
meg.

A
Couran
vetkez
marqu
tott fel

Krug
gatta
lyek
bege
meg
sek
a Fok
gokok
noku
gyöz
daral
készs
sok
borit

gend
rendit
akadu
dinká
amely
sek k
lesz is

A leg

Ott
évek óta
dik, ame
elvan zá
zárságot
keztetik,
változás
áll a dol

Mint
napok óta
aki ezelt
néhány n
dolni Ver
áját: »Az
a szerenc
többi ope
talan neg

Her
lyes szin
öröme vo
a színház
enhetett.

jelent Matjestonteből 3 iki kelettel hogy a southerlandi kerületben sok farmer csalatkozott Marit (S Smiths komandójáboz. Napról napra több jel vall arra hogy a háboru legujabb eseményeinek színhelye Fokföld lesz. Malan Oranjeba tanácskozott De Wettel és most Southerland felé tart. Copar őrnagy meg támadta Theront aki 22 én Truwstól délre mintegy 100 emberrel átlépett a vasuti vonalon. A harcz eredménye nincs eldöntve Sheper Mairings sporton át keresztül vágta magát északnyugot felé. Egy famert hoztak ide akit azzal vádolnak, hogy hamis információkat adott az angoloknak és ennek köszönheti Theron, hogy átkelhetett a vasuti vonalon.

London, szept. 26. A Daily Mail jeienti: Krügerelnök tudósításokat kapott, melyek szerint a Fokföldön a fölkelés egyre terjed s eddig mintegy 15 ezer fokföldi hollandus áll fegyverben. A mai reggeli lapok a Krügerhez érkezett jelentéseket megerősítik.

London, szept. 25. Minden jel arra mutat, hogy a háboru a Fokföldre téteit át s a végleges döntő csatát is itt vívják meg.

Amsterdam, szept. 26. Az Amsterdamer Courant című hivatalos lap Bothának a következő táviratát közli, amelyet a laurezo marquezi portugál táviróhivatalban adott fel:

«Mondják meg a tiszteletre méltó Krüger elnöknek, hogy Isten meghal-gatta az ő és elhunyt felesége imáit, amelyeket az örökkévaló lábai elé borulva re-begett. Két hét alatt tizenhétszer ütköztünk meg angolokkal és mindannyiszor győztesek maradtunk. Ugy a natália határon mint a Fok föld belsejében megfutottak az angolok, habár néhány nappal ezelőtt parancsnokuk avval gdicsekedett, hogy katonái győzhetetlenek. Bloodriverport mellett tíz darab kiskaliberű ágyut foglaltunk el és kétszáz foglyot ejtettünk nem számítva a sok halotat és sebesültet a kivel be volt boritva a csatátér.

A mi ismert barátainktól új és elegendő pénzbeli segílyt kaptunk. Bizalmunk rendíthetetlen. Mindenhol olyan emberekre akadunk, akik készek nekünk segíteni. Mindinkább bizunk az általános fölkelésben, amely ellen az angolok nem lesznek képesek küzdeni ha kétszer annyi katonájuk lesz is.»

A legszerencsétlenebb király.

Örült a trónon.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 27.

Ottó, a beteg bajor király tudvalevőleg évek óta a Fürstenrieb kastélyban tartózkodik, amely a külvilágtól a legszorgosabban elvan zárva. Az utóbbi napokban ezt az elzártságot még szigorították, amiből azt következtetik, hogy a király állapotában valami változás állott be. S úgy látszik, valóban így áll a dolog.

Mint egy német lap írja, a beteg király napok óta minden idejét énekléssel tölti. Ő, aki ezelőtt, hetig ki nem nyitotta száját, néhány nappal ezelőtt hirtelen elkezdte dudolni Verdi »Rigoletto« jának ismeretes áriáját: »Az asszony ingataga«. S ama nap óta a szerencsétlen király fölvaltva énekelgeti a többi operákból való áriákat is, amelyeket talán negyedszázad óta nem hallott.

Herczeg korában Ottó király szenvedélyes színház és zenebarát volt s legnagyobb öröme volt, ha öcscsével II. Lajos királylyal a színházban, az udvari páholyban megjelenhetett.

Ottó király a betegsége előtt épp oly kedvelője volt a zenének, mint II. Lajos, aki tudvalevően szenvedélyesen szerette a zenét.

Nachbaar Ferencz, a híres énekes, egy ízben hosszabb beszélgetést folytatott II. Lajos királylyal, s a beszélgetés során egyszerre az énekre és zenére s főkép Wagner Richardra terelődött a beszéd. A király ilyenkor gyakran megjegyezte:

— A többit is, nevezetesen az olasz muzsikát is becsülöm és szeretem. Verdi »Rigoletto«-ja mindig nagy hatást tett rám s magam is gyakran énekelem ezt az áriát: »Az asszony ingataga.«

S mindjárt el is kezdett énekelni a maga érczes hangján. Azután újra elénekeltette Nachbaarral s mikor aztán a dal elhangzott, az uralkodó sokáig állva maradt s álmódozva nézett maga elé.

Ezt az áriát, »Az asszony ingataga«, más alkalmakkor is elénekeltette Nachbaarral. Szemei ilyenkor a távolba révedeztek és álmódózó tekintettel meredt maga elé, épen úgy, mint most Ottó király.

Az utóbbi időben a beteg király emlékezetében feltűnő élenken tűnedezték fel a mult idők képei, sőt voltak valósággal megdöhbentően világos perczei is. Így legutóbb hirtelen azt kívánta, hogy öcscsével, Lajos királylyal akar beszélni és hosszabb ideig várta, hogy azt hozzá vezetik.

Anyja után is ismételten tudakozódott a beteg az utóbbi időben és hogy az nem jelent meg nála, keservesen sirt. Az orvosok minden alkalmat fölhasználnak, amikor a beteg királynak világos perczei vannak, hogy alaposan megvizsgálják az állapotát. A diagnózis természetesen titokban marad s az eredményt csupán a regensherczeggel közlik.

Érdekes apróságok.

A világ minden részéből.

— szept. 27.

Az utóbbi 30 alatt 2 milliónál több német vándorolt az Egyesült Allamokba.

New-York városában egy-egy nyári vasárnapon körülbelül 300 ezer dollárt költenek el a kirándulók.

A japáni tengeren legutóbb egy 2 mért föld hosszú és csaknem ugyanolyan széles szigetett födöztek föl.

Chicago város rabjainak 20 százaléka a forfium és kokain áldozata.

Az európai államok között Franciaországban van a legtöbb kutya és pedig számszerint 2,864.000. Minden ezer lakosra átlag 75 kutya jut.

Az amerikai nagy tavakon közlekedő hajók között volt a »Giffon« nevű hajó, mely 1679-ben szelte át első ízben a Detroit folyót.

A bostoni North Union és South Union állomásokon 45 milliónál több utas fordul meg évente.

Londonban még sohasem gyártottak annyi szalmakalapot, mint ebben az évben.

Az Egyesült Allamok által kibocsátott papirpénzből megközelítőleg tízmillió dollár értékű pusztult el, úgy, hogy értékét sohasem kell megtéríteni.

Az Egyesült Allamokban évente körülbelül 2 millió béka kerül piacra közel 150 ezer dollár értékben.

Svájc az elmúlt évben 3.086.774 ezüstórát, 2.366.426 nikkellórát és 800.288 aranyórát exportált.

Az elmúlt évben az Egyesült-Allamok táviró-vonalainak hossza 192.705 mértföldnyi, a kábelek hossza pedig 932.153 mértföldnyi volt.

NAPI HIREK.

Szent-Mihály nyara.

Debreczen, szept. 27.

... Élt egyszer egy asszony, aki mielőtt asszonynya lett volna, sokáig volt magát megtartóztató leány.

Mondják, hogy harmincz éves is volt már, a mikor eljött érte, a ki neki rendezte. Magas, sárga arczu, kopaszodó férfiú volt ő és igen tudományos.

Az új asszony szép volt, nagy, erős és harmincz éves koráig sokatgondolt a szerelemre. A férfiú pedig arra gondolt, hogy ő már éjjelenként köhögcsél s a eselések nem tudják jól készíteni a theát.

Mondják, hogy valósággal sorvadt a szerelmes asszony s őt ősz után fehér lett a feje, ténytelen a szeme, cserepes ajka s száraz a beszéde . . . .

A hatodik őszön meghalt a száraz magas férfi s igen sirt felette az ő asszonya, az ő előzvegyült, fonynyadt asszonya . . . .

... Hogy aztán gyászosan, nagysokára a kertben ült korán délután az asszony, fényesen sütött a nap és zörgött a fehér uton a falevél.

Hevült az asszony és várt valakit. Nézte, nézte a tánczó sugarakat s nem hallotta, hogy roppan a levél s előtte áll a husz éves ifju . . . .

— Már régen vártalak . . . .

Siettem szerelmesem. Lásd milyen fényes, meleg, puha a levegő. Lásd: mintha tavasz volna.

Az asszony megfogta az ifju kezét. . . . Az ifju kitarta a karjait s erősen átfogta az asszonyt. És fájni kezdett . . . .

— Ne! . . . . Ne! . . . . Menj most. Jöjj alkonyatkor, jöjj este. A szobámban várlak.

— Elsietett az asszony s különösen bámult az ifju.

S hogy jött az este, hideg és csipő ködös lett a föld. Az asszony egyedül volt a sötét szobában s igen-igen fázott. Várt sokáig. Aztán bezárta az ajtót, leborult vánkorsára s zokogott, míg el nem aludt . . . .

— **Előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, sziveskedjenek a következő évnegyedre előfizetéseiket megújítani. Kérjük azokat is, kik a lap árával hátralékban vannak, sziveskedjenek ezt mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

— **A marhabőrök kimélese.** Több kereskedelmi kamara és börgyáos azt a panaszt emelte a földmívelésügyi miniszternél, hogy a közvágóhidról kikerülő marhabőrök a rossz lefejtés és bemetszés, de különösen a beégetás következtében értékekből sokat veszti.

tenek. A miniszter ennek következtében felhívja a törvényhatóságokat, hogy a közbiztonsági közvegyeket a szabványos munkák körül kifejtendő nagyobb óvatosságra intse, továbbá az érdekelt gazdaközönseget figyelmeztesse, hogy a bélyegzést ne tüzes vasal végezzék, vagy legalább ne az által czombján. hanem inkább a szarván vagy állkapcsán alkalmazzák a jelzést.

— **Telefon Budapest-Debreczen között.** Rég óhajtott terv valósult meg Debreczenben a közeli napokban. Egy oly nagy városnak, mint Debreczen, melynek forgalmas kereskedelme és ipara van, égető szüksége volt telefonra, mely Budapesttel kösse össze. Ez a rég óhajtott terv most megvalósult. Debreczen első vezetékekkel lesz összekötve Budapesttel. Hogy mily véghetetlen horderejű lesz ez Debreczen kereskedelmi és ipari életére, ezt egyelőre kiszámítani sem lehet. Tény az, hogy ezzel egy óriási lépéssel haladt előre Debreczen.

— **A debreczeni sertésvásár betiltása.** A városi tanács tegnapi ülésében Boczkó Sámuel rendőrkapitány tett jelentést arról, hogy Hegedűs Ferencz Kőszélyszeg pusztai lakos sertés állományában sertésvészesség esetek merültek fel. Ezen jelentés kapcsán rövid vita után a városi tanács kimondta, hogy a debreczeni heti és országos sertésvásárokat további rendelkezésig betiltja. A városi tanács egyúttal kimondta azt is, hogy a sertésvásár betiltásáról szóló határozatát megküldi közeli vármegyék és községeknek; feltevést intéz a földmívelésügyi miniszteriumhoz.

— **Bűnügyi főtárgyalások.** Október hó 1-én kedden Botos (Bozsányi) Károly ellen lopásbüntetése miatt, Sándor Vendel ellen zsarolás vétségéért, Dobozi Lajos ellen lopásbüntetése miatt, ifj. Zelenka Mihály ellen lopásbüntetése miatt, Fővir Mihály ellen ösbüntetés miatt. Október hó 2-án szerdán 1-ső tanács előtt Vida Mihály ellen gond. okoz. s. t. sért. vétsége miatt, T. Berényi Gábor ellen gond. okoz. s. t. sért. vétsége miatt, Beke Zsuzsanna lopás büntetése miatt, Lendvai János ellen erőszakos némi közönség büntetése miatt, ugyanazon 2-ik tanács előtt Bozókai Sándor ellen lopás büntetése miatt, Szabó Mihály ellen lopás büntetése miatt, Schönbrum Dávid ellen sikkasztás vétsége miatt, Borsi Gergely ellen s. t. sértés vétsége miatt. Október 3-án csütörtökön Fűesi János s társa ellen erőszakos némi köz. büntetése miatt, Rác (Bódi) Klára ellen hamis vád büntetése miatt, B. Nagy József s társa ellen magánlak sért. büntetése miatt. Október 4-én pénteken Grósz Mór ellen vétkecs büntetése miatt, Lugosi Miklós ellen erőszakos némi köz. büntetése miatt, Mócz László ellen okirat hamisít. vétsége miatt. Október 5-én szombaton Felebbviteli ügyek nyilvános tárgyalásán vétségek és kihágási ügyekbe.

— **Megjötték a színészek.** Színészeink egy része már ma délelőtt megérkezett, M. Szigeten még csak a drámai személyzet mérndt, ma este bucsuznak el a közönségtől. A színészek még jóformán ki sem pihenhetik magukat, már játékba kell fogniok. A bemutató előadást holnap este tartják meg színészeink mely alkalommal Gárdonyi népszínműve: »A bor« kerül színre.

— **Kevesebb lesz az utiszámia.** Eddig az volt a gyakorlat, hogy a lemondások folytán évközben megejtett bíróválasztások kapcsán fölmerült uti számlákat a községek fizették.

A belügyminiszter e szokással szakított, elrendelvé, hogy az évközi bíróválasztások alkalmával szükséges szolgabírói kiszállások minthogy a közügy érdekében történnek, az uti-átalány terhére essenek.

— **Falusi ember Debreczenben.** A faluról bejövő vidéki atyafi rendszeren nincs tisztában azzal, hogy Debreczen városban a fasorok között levő szabad tér gyalogjárók részére van fenntartva, hogy oda szekérrel menni tilos. Ma délelőtt Veres János vidéki gazdakergette végig rajta jövéru tátosait, de a kedélyes mulatság szomorun végződött, mert a rendőrség megakadályozta pályafutásában és bejelentette a bűnyühöz. A jó vidéki csodálkozott és — egyebet nem tekintvén — fizetett.

— **Megőrült őrmester.** Kolozsvárott Wenke Antal huszonnyolczéves honvéd zenészőrme a napokban összeveszett kkedvessével és a leány hallani sem akart többé kedveséről. Az őrmester emiatt buskomorságba esett és az elmezavar nyomai is mutatkoztak rajta. A laktanyából távozva egész délelőtt barangolt. A Korboly-major egy félreeső részében aztán először nadrágszíjjával kötötte fel magát egy karfára, de Kozma László acs azonnal levágta. Rövid idő múlva az őrmester ismét felakasztotta magát és ez alkalommal kevés híjja volt hogy meg nem fulladt. A mentők segítségét kellett életrehozataluául igényben venni, kik beszállították a farkas utczai csa patkóházba, hol rövid időre magához tért. Negyedórával később teljes erővel kitört rajta az örülttség. Annnyira dühöngött, hogy négy kellett melléje állítani s még is így sem bírtak vele. Parancsnoksága már intézkedett elmeógyógyintézetbe való elhelyezésé iránt.

— **Elhunyt menyasszony.** — Dr. Boldisár Kálmán rendőrkapitány családját súlyos vesztés érte. Nővére Jolán, három heti szenvedés után tegnap meghalt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Boldisár András és felesége Jedlovsky Róza valamit egyetlen fiuk Boldisár Kálmán megmerhetetlen fájdalommal tudatják, hogy forrón szeretett kedves leányuk és az édes jó testvér Boldisár Jolán, folyó hó 1901-ik év szeptember hó 26-án reggel fél 8 órakor három heti súlyos szenvedés után élete tavaszán elhunyt. A kedves halot földi részei f. hó 28-án délelőtt fél tizenegy órakor fognak rövid gyászimádsággal a Nyomatató utca 6 ik számu háztól a Várad-utczai református temetőben a családi nyugalóhelyén nyugalomra tétetni. Béke hamvaira, áldás emlékére!

— **Hűtlen barátné.** Kis Mária szakácsnét tegnap meglátogatta egy régi jó barátnéja. Kis Mária nagyon örült, hogy a barátnéját ismét láthaja és az asszonya engedelmevel ebédet is tartotta. Ebéd után Kis Mária dicsekedni kezdett, hogy milyen jó helyen van és mennyit megspórolt már. A ruháit mind megmutatta a barátnéjának. A barátnéban nagy vágy támad — a r u h á k é r t és elment. Később titkon visszajött és 50 korona értékű ruhával odább állott. Kis Mária hamar észrevette a lopást de már a barátné Debreczenből is eltűnt. Kis Mária most várhat míg a rendőrség megkeríti a hűtlen barátnét és az elvesztet ruhákat, ha ugyan tul nem ad rajta.

— **Megcsipett tolvaj.** Ráva Pál fuvaros házában már rég feltűnt, hogy rövid időközönként el eltűnik valami a háztól. Hol a padlás szaradó fehérneműket dözsmálták meg,

hol egy vánkosnak kelt lába, de egyszerre nyomaveszett a ruhamosó rézüstnek és egy nagy pálinka főző kazánnak is. Hiába volt minden éberség. Ráva sokszor egész éjszákankon át őrizte házat kocsisával Főti Jánossal de azért eredményre nem vezetett. Az éjjel aztán nyanus neszre ébredt fel Ráva Pál. A padláson járkált valaki. A padlás feljárója ép az ő ablaka alatt van és nagy volt az ő megleptese mikor Főti Jánost látta lejönni a létrán. A kocsis egész kölönczöt hezett le a hátán. Ráva hirtelen fellobbanásában azonnal kiszaladt az udvarra, hogy kocsi lefűlelje de mikor Főti látta, hogy leleplezték felkapott az istálló elől egy vasvillát és annak nyelével úgy vágta fejbe gazdáját, hogy az eszméletlenül összeesett. Az esetről jelentést tettek a rendőrségéél és most a megszökött Főti Jánost keresik.

— **A trónörökös és az öreg házaló.** Kedves epizódot jelentenek a dolnji-miholjáczi hadgyakorlatok idejéből. A táborban erősen kapkodták a katonák a képes levelező lapokat, amelyeken üzeneteket küldtek haza az otthonvalóknak. Nehéz volt azonban anzikskártyához jutni, mert a hadgyakorlatok terepére tiltva volt idegeneknek belépni. Egy öreg zsidó házaló azonban mit sem törődve a tilalommal, szüntelen a katonák közt lezselt és jó pénzért árulta a képes levelezőlapokat. Merészetn annyira ebben ment, hogy magához a királyhoz is lépett, hogy fölajánlja neki árukészletét. Persze nem ismerte az uralkodót. A király éppen a terepet tanulmányozta, ahol most bontakoztak ki az oszlopok és nem vette észre a házalót. De észrevették a kirendelt csendőrök és tartóztatták, mert engedély nélkül jelent meg a hadgyakorlat színhelyén. Az öreg ember sirásba kezdett és a csoportulásra figyelmes lett Ferencz Ferdinánd főherczeg. Fölismerte a helyzetet, leszállt lováról, odalépett a csendőrökhez és hozzájuk szólt:

— Csak hagyjátok szegényt békében.

Természetesen rögtön engedtek a trónörökös parancsának, szabadon bocsátották az öregot, kitől most elsőnek maga Ferencz Ferdinánd főherczeg vásárolt anzikszot, valamennyi fajtából egy-egy példányt, mely példát követték a többi magas urak is.

— **A választási harc aidozata.** A választási küzdelemek megvan már az első halottja a váci választókerületben is. Mint lapunknak jelentik, Goltagyörkőn Dudás Pál fiatal gazdát az utczaán megtámadta Bobály János és a választás fölött heves vitát kezdtek. A vita vége az lett, hogy Bobály egy kalapácsot rántott elő s úgy ütötte meg vele Dudást, hogy ez rögtön meghalt. A gyilkos hogy magáról a gyanút elhárítsa, a kocsi-utrá huzta ki a holttestet, mintha Dudást az arra járó korteskocsik gázolták volna el. De tettét észrevették s a csendőrségnek feljelentették. Bobály elmenekült, de még aznap este elfogták s a pestvidéki törvényszék fogházába Budapestre kísérték.

— **Póruhárt tolvaj.** Nagy Ferencz talyigás tegnap délután nagyobb menyiségű szeszszállított a Hadházi uton. Tóth Ferencz kocsmája előtt megállott és kezdte az üveget behordani. Nagy Gábor csavargó a tulsó oldalról nézte a dolgot és mikor a talyigás ismét bement egy bekötöt üveget hirtelen elcsen-

a talyigáról. A ragadmányal egyenesen ki-
ment az erdőre és ott egy fa alatt kezdte
kiüríteni az üveget. Az erős szeszől hama-
rosan lerészegedett és kábultan terült el a
földön. Ott találták meg a rendőrök a kik
aztán a bűnügyi osztályhoz vitték be. Nagy
bíbornak el veszik egy kevés időre a pá-
linka ivástól a kedvét mert a lopásér súlyos
büntetést fog kapni.

— **Drága kaland.** Egy lyoni kere kedő
üzleti ügyben a minap Párisba utazott. Ez
alkalommal érdekes kalandja volt, ami ese-
ként 4000 frankjába került. A dolog követ-
kezésképpen történt: Miután a kereskedő
fölgát elvégezte Párisban, az esti vonattal
haza akart utazni, de lekéste a vonatot
egy a pályaudvar közelében levő szállóba
ment. hogy az éjt ott töltsse. Mialatt velekő-
zött, kopogtatás hallatszott.

— **Bocsánat, uram —** szólt egy nő
hang — én az ön szomszédja vagyok,
gyertyám elaludt, gyufám pedig macs, ké-
rem segítsen rajtam.

Az udvarias francia kinyitja az ajtó
és maga előtt lát egy szép szőke hölgyet,
igéző pongyolában, leeresztett és szétomló
hajjal.

— **Gyufám nekem** — sines — szólt kissé
zavartan a kereskedő — azonban, ha meg-
engedi világítok önnek.

Az ajánlatot elfogadta a szőke szépség
és röviddel utána a francia ur visszatért
szobájába. Másnap elutazott és csak a vo-
natban vette észre, hogy mialatt ő a lova
gíasság kötelességének tett eleget, az alatt
szobájából 4000 frankot tartalmazó pénztár-
czája eltűnt. A tárcza eltűnése és a szép
hölgy között valószínűleg van összefüggés.

— **Tolvaj cseléd.** Nagy Juliánna, Kovács
hábor újföldi gazdálkodó cselédje tegnapelőtt
ellopott Kovácstól egy aranygyűrűt és 30
forint készpénzt, azután megszökött. Kovács
jelentést tett a rendőrségnél a mely a tolvaj
cselédet elfogta egy kétes hírű mulatóhe-
lyen. A leány az aranygyűrűt eladta s a
pénzt a harmincz forinttal együtt elmúlatta.
A rendőrség a tolvaj leányt átkísértette a
királyi ügyészséghez.

— **A csőszpuska.** A Nagyvárad írja ezt a
kis történetet. Nincs Kismarja községnek
több oly tudományos embere, mint a két
mezőcsősz: Kiss Károly és Farkas Sándor.
Kerülnek egyet a szurós tarlókon, majd is-
mét összetalálkoznak lent a cserjés mellett.
Itt aztán elvitatkoznak egy félórán is, sőt
olykor-olykor tudományos kísérletezéssel föl-
tik el az időt. Így történt ez tegnap is. Far-
kas Sándor agyarára fogta kurtaszáru cse-
rép-pipáját és így okoskodott:

— Fogadjunk komé, hogy az én flintám
ha csak kápszlira van is töltve, elolt a sze-
dével egy szál görögkeleti masinát.

— Olyan csunya nincs.

— Má' hogyne vóna.

— Próbáljuk meg!

Kiss Károly kitarította az égő gyufát,
Farkas Sándor pedig célzott. A kápszli el-
csattant s dördült utána a fgyver is.

— E biz' Istók töltve volt!

Még pedig annyira töltve volt, hogy
Kiss Károly orditozva hempergett a földön.
A masina elaludt, de a sörét összezuza a
szerencsétlen csősz jobbkezét. Beszállították
a biharmegyei kórházba, hol operálták.
Farkas Sándor a kihallgatás alkalmával szomo-
man jegyezte meg:

— Sohase hittem, hogy elsül a flintám.
No már akkor a nyulláb is elsül!

— **Harcz a kártyajáték ellen.** A kártyajá-
ték a pétervári clubokban oly mérveket öl-
tött, hogy a clubigazgatóságok végre elhatá-
rozták a legerélyesebb üldözését. Az összes
clubokban nemcsak egész éjen át, de más
napig is folyik a hazardjáték! A kezdeménye-
zés érdeme a kártyajáték elleni harczban a
pétervári nemesi clubot illeti meg. Eddig a
nemesi club tagjai kik a kártyajátékot reg-
geli 5 órakor nem akarták abba hagyni egyen-
kint 4 és fél rubel büntetéspénzt tartoztak fi-
zetni. Ezt most fejéknél 48 rubelre hmelték
fél. Amint a clubvezetőség e büntetéspénz
behozatala utáni első éjjelen reggeli 5 óra
kor a játéktérmet végigjárta teljesen üresek
voltak. Azaz még sem! Hat kitaró kártyajá-
tékos ült egy asztalnál lefizette mindögyik a
48 rubel büntetéspénzt s folytatták a játékot
másnap reggelig.

— **Kirabolt lövönat.** Melbourneban a mi-
nap négy rabló hihetetlenül merész módon
kirabolt egy lövönatu kocsit. Esti időben, de
a város egyik élénk utvonalan négy álarcos
ember szállt a kocsiba és revolvert szegzett
az utasokra, a kocsisra és kalauzra. Min-
denkit halállal fenyegettek, aki a pénzt
azonnal nem teszi a kocsi egyik megjelölt
üres helyére. Mikor a rablók a zsákmánnyal
távoztak, agyonlövészel fenyegettek azt, aki
üldözni merné őket vagy lármát csapna. A
kocsis annyira meg volt rémülve, hogy mi-
kor a rablók leszálltak, a lovak közé csapott
és vad iramodással hajtott el a helyéről,
ugy, hogy a kirabolt utasok csak a szom-
széd utcában értesíthették a postoló rend-
őrt, mi történt velük pár perczel előbb. A
rablók azalatt kerekelt oldottak és nyomuk
vesztett.

— **Egy törpe hőstettel.** Az amerikaiak a
Filippi-szigeteken nemrég elfogták Pucelo
törpét, aki 91 centi méter magas és most
hatvan éves. Ez a kisember mint a Filippi
szigetek függetlenségének védelmezője nagy
hőstetteket vitt véghez. Mialatt a szabadság
harcz folyt a törpe folyton a harczolók köz-
j volt, egyedül közeledett az amerikai csapa-
tokhoz és ezeknek különös taktikájával nagy
veszteségeket okozott. Kis testével észrevét-
lenül bujkált a sűrűben és úgy közeledett
az ellenséges őrköz, kiket jól célzott lö-
vésekkel leterített. Ily módon több mint száz
amerikai katonát sebesített vagy lőt meg.
Az amerikai sereg rettegott a veszedelmes
törpétől és a vezérkar azon törte a fejét,
hogyan tegye a láthatatlan ellenfelet árta-
matlaná. Egy Stepler nevű őrmester vállalko-
zott erre, ki nagy fáradság és veszedelmek
után hóna alatt a törpével tért vissz a tá-
borba. A praktikus amerikaiak a törpét az
őrmesternek ajándékozták és e most 91
centiméteres hőssel az amerikai államokban
művészi körutat tesz. Pársze mindenki látni
akarja a filippi-szigeti hős ellenfelet és im-
prezarióját, kik rövid időn miud a ketten
meg fognak gazdagodni.

— **Mire visz a szerelem?** Scmittala Anna
cselédleány még csak tizenhétéves, de máris
szörnyen szerelmes. Az a csapodár legény
a ki eddig minden este hűségesen megvárta
a kapunál, néhány úapja elmaradt s ezen a
kis leány úgy keseredett, hogy tegnap este
levelet írt neki piros tentával s mikor elké-
szült az irással, fenéig hajtotta föl a tentés
üveget. Most a kórházban ápolják

— **Nagy áradások Felső-Olaszországban.**
Millanóból távirják, hogy egész Felső-Olasz-
országban és észak Lombardiában nagy eső-
zések vannak már napok óta. A folyók kiá-
radtak és egész vidékeket elöntöttek. A kár-
jelentékeny. A vasuti töltés is sok helyen meg-
rongálódott, ugy, hogy a forgalom hosszabb
ideig szünetel.

— **Szerencsétlenség egy anyagbányában.**
Kassáról jelentik: Az ugynevezett Furcsa-
erdőben levő agyagbánya ma éjjel 500 méter
mélységben beomlott. Tizenkét munkás közül
kettő, Kébitak és Vojtek, megfuladt. A többi
megmenekült, ezek közül kettőt súlyosan
megsebesülve szállítottak be a kassai kór-
házba.

— **Rövid hírek. (Gyilkos szomszéd.)** Galga György
röliják nekünk: Borbély J. a minap egy ka-
lapáccsal agyonütötte az utcán szomszéd
ját, Dudás Pált, ki régi haragosa volt. A
holttestet azután az országuttra vonszolta,
abban a hiszemben, hogy majd azt hiszik,
hogy a kocsi gázolta el. De két községbe
ember látta a gyilkosságot s feljelentette a
gyilkost, akit azután letartóztattak a csendő-
rök. — **Forradalmi kiáltványok Serajevóban.** Se-
rajevóban az utcasarkokon cyril betűs for-
radalmi kiáltványokat tartalmazó falragaszok
jelentek meg, melyek felhívják a lakosságot
hogy az idegen elemet Boszniából üzze ki
és szerbekből és mohamedánokból álló új
kormányt alakíttson. A redőrség a ptakátokat
azonnal eltávolította, de szerzőjüket eddig
megtalálni nem sikerült. — **A legújabb varró-
gép.** A párizsi egyetem orvosi fakultása 1000
korona jutalmat szavazott meg egy orvosnak
aki egész újfajta varrógépet talált föl. Az új
géppel nem vásznat vagy szövözetet lehet
varrni, hanem eleven emberbőrt. A sebé-
szak, s különösen a párbajorvosok ezentul
géppel fogják varrni a páciensek bőrét. —
Kitiltott nyomtatványok. A bécsi hivatalos lap
közölni teszi, hogy nem szabad tovább
terjeszteni Ausztriában a következő nyomtat-
ványokat: Skublics Laura és Ernő fűher-
czeg, Egy mártírnő a császári tónon, Az ud-
vari káplán; egy katolikus pap bécsi emlékei.
Czolgoszt halálra ítélték. Czolgoszt villamoság
átal halálra ítélték. A kivégzés hír szerint
az október 28 án kezdődő héten lesz. —
Ongyilkos honvéd Kőszegről írják, hogy Pau-
kovics István, az odaváló honvédszázados
közlegénye, szolgálati fegyverével fölbölte
magát. A szerencsétlen fiatal ember Pauko-
vics Ferencz tekintélyes szombathelyi bádo-
gosmester egyetlen fia volt, kire nagy va-
gyon várt. Ongyilkosságának okát nem is
sejjük.

— **Egy szobaleány naplójából.** A legdivato-
sabb francia regényírónak: Octave Mirbeau-
nak minden eddigi munkája között legszen-
zációsabb művet adta ki Sachs és Pollák
budapesti könyvkiadóhivatala magyar nyel-
ven **Egy szobaleány naplója** a cím-
alatt. Hatalmasabb ajánló-levéllal még alig
lépett ki könyv a piacra, mint Mirbeau-nak
ez a regénye. A legnagyobb élő moralista,
az evangéliumi tanokat hirdető Tolsztoj álli-
totta ki róla a bizonyítványt, hogy: »ez a
francia literatura összehasonlíthatatlanul
legnagyobb és legbecesebb alkotása ez a
könyv!« És ez a kritika annál súlyosabb-
annál érdekesebb, mert ugyanekkor, mikor
Tolsztoj ezt a nyilatkozatot tette, irgalmatla-
nul és szokatlan kiméletlenséggel ítélte el
az egész modern francia irodalmat, a pári-
zi Figaro-ban megjelent vehemens hangú
interviewben. A ki elolvasta a Szobaleány
naplóját, nagyon sok tekintetben igazat fog
adni a nagy orosz költő filozófusnak. Mert
eiszántabb bátorsággal, keserűbb iróniával,
gyilkosabb cinizmussal még nem tártá fel.

És a mai Páris fenekellen erkölcselenségét. Ez a könyv, mely a családi élet legintimebb és legsötétebb rejtelmeit szelész. ti, nem hogy visszatetszést nem szült, de napjainkban szinte páratlan sikert aratott. Párisban 80.000 példányt kapkodott el a közönség deczembertől máig s már a német piacon is a 8. kiadás forog közkézen. Már ez maga is kezesség arra, hogy a művelt magyar közönség is méltányolni fogja a »Szobalány naplója« különös, majdnem exotikus levegőjét, annál is inkább, mert báró Podmaniczky Horác kitűnő fordítása hiven adja vissza az eredeti és teljes szöveget. A diszesen kiállított 20 ives kötet belti ára 3 korona.

Társaság.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása		
— Déli zárlat, —		
Buza	1901. októberre	7.80
Buza	1902. áprilisre	8.24
Rezs	1901. októberre	6.79
Zab	1901. októberre	6.63
	1901. áprilisre	7.02
Tengeri	1902. májusra	5.14

Lófuttatás az iskolában.

Levél a szerkesztőhöz.

Kolozsvár, Szept. 27.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Nagy izgatottságban vagyunk. Eljött hozzánk Budapestről egy új fiú. Rengeteg tapasztalata, aranyórája és láncza, vállalkozó szellemen van. Ló dolgokban elsőrangú szaktekinél. — Csodabalogokat mesélt a lóvárosi lófuttató-világról. Ismeri minden lónak a családját, tegezódik az augol kocsikkal — szóval korát felülmuló képzettsége van.

Nálunk a lovakat nyáridején usztatni szokták a pataokban, de futtatni nem. Iskolánk falai között a fiatal ló-tekinél nem érvényesülhet; bámulói voltunk, de a lófuttatás láza nem ragadott reánk. A mi városunkban sem a kereskedősegek, sem a suszter inasok nem lelkesednek a lóversenyekért.

A mi karátunk pedig egy reggel így szólt az osztályban:

— Fiúk, kitaláltam a mi helyi viszonyainkat legjobban megteelő lófuttatást. Hozzám mind a tízenkét tanárnak kell mindennap teljőnie az iskolába. Az ablakunkból, mint egy páholyból fogjuk nézni. En adom a bankot, ti pedig tesztek az egyes lovakra — akarom mondani tanárookra. A kövér Hupákra tizszeres pénzt fizetek, Mukira ötszöröst, Nákorá kétszerest.

Fájdalommal kell megjegyznem, hogy érdemes tanárainknak az a lóvá tetele viharos lelkesedést kellett s a lófuttatás első napi eredménye fényesen sikerült.

Elsőnek befutott Hupák,
Második egy lófejhoszszal Muki,
Harmadik Názó,

aki, melesleg mondva, a direktorral jött karonfogva, a direktor pedig meghallotta, hogy az osztályban ekleien lárna és izgatottság van s éppen akkor toppant be, mikor a bankár a tétet akarta fizetni.

Ebből lett a skandalum, mely iskolánkat izgatottságban tartja.

Azt szeretném kérdezni t. szerkesztő ur, hogy a lófuttatásnak ez az ártatlan neme fegyelmi vétség-e vagy nem? A tanárok lóvá tetele ilyen formában becsületsértés-e vagy nem? S vajjon a nagy Széchenyi, aki tudvalevőleg kezét reá tette korának érveré-

sére, nem gondolt-e már 1826-ban a lófuttatásnak erre a nemére?

A vizsgálat folyik s a második verseny napját egyelőre bizonytalan időre elhalasztottuk.

Egy lófuttató diák.

A XX-dik század kornéliája.

Imádtá az édes babát. Nem csoda, mert aranyos kis jószág volt s olyan szép, hogy a piezi öt éves Tubi (a pap Mariának keresztelte) lebeghetett az antik kor nagy mestereinek látnoki szemei előtt, mikor a csodaszép angyalkákat, amoretteket festették.

Igen, Hegyhátné bálványozta az 5 egyet len kis leánykáját.

Korán reggel, (10 órakor,) mikor fölérte, első mozdulata az volt, hogy megnyomta a villanyos csengő gombot.

— Hozzák be Tubit,

Két karját már az ajtó nyílásakor szertarta, Piroska szifta a szép, pufók arczoskat, annyi esőket nyomott reá,

Éces egyetlen boldogsága man uskának! te háláttan kis portéka? Mert reggel nagyon jó vagy.

Játszol velem, itt az ágyadban. Később rem vagy ilyen jó. Mikor fölöltöztél, nem szabad észrejönni a szép ruhádat s akkor már nem kapsz esőket sem,

— Adok most helyette, adok tízet. százat esret,

— Az én én egy s étálni. Délután néni, bácsika jönnek s nekem még a szobába sem szabad belépni. Este mindig elmentek és én annyit sírok.

— Igen, mert te egy kis zarnok vagy s ki azt követelné, hogy mamus szakadatlan a farkában legyen. Oh, biz ugy lehetne, édes egyetlen kincsem! De mikor mamusnak ezer kötelessége van.

Az ám, a mamusnak kötelességei, életvágó kötelességei vannak: reggel 11 órától 1-2-ig toilletet csinál, fél egytől két óráig a korona herceg utcán korzozik, (vérszegénység esime alatt teszi napi sétáját,) aztán ebédel, egy kicsit pihen s ekkor következnek: télen a korecsolyázás, színház, bál, na és a »jónok« tavasszal pedig: lavn tennis, [futtatások, gummikerekün való korzozás a Stefánia uton és az ég tudja [miféle sportok, amiből egy vérszegény mamának lehetetlen magát kivonnia, Nyáron aztán tengeri fürdőre megy, ahol feltétlenül nyugalomra lévén szükség, Tubit falura viszi magával nagyanyja. Mindez a házi orvos recepéje után történik. De az év többi szakában reggel 10-től 11 óráig csak a Grach usok anyja vetekedhetnek Hegyhátnéval az anyai szeretetben. Ó maga legalább erről van meggyőződve.

Egy napon azonban változás állt be a sorrendben. Reggel nem hozhatták be Tubit a maga agyába, mert éjszaka magas fokú lázt kapott és az atyja, mielőtt fölment a minisztériumba, ahol mint titkár mozdítja elő a közművelődés ügyét, elsielt a doktorért a ki nyomban megállapította diagnózisát: Tubinál a vörheny föllépését konstátálta.

Vörheny! sariah! hevenyragály!

Délután már a kis ágnál ott ült a nagy mama Hegyháty László édesanyja, mert Hegy-

hátyné junior mihelyt meghallotta, hogy életének egyetlen boldogsága ragályos betegségben van, szinte visszazédült az ágyba és csak órák múlva birt annyira erőt venni magán, hogy a pamlegig visszajött. Maga elhuzott egy kis asztalkát s ott írt meg pár lemondó levelet amaz ismerőseinek, a kiket valamelyes terve volt. Két hétig sehova sem mehet, mert gyermeke beteg.

Hegyhátnét azonban gyöngye szervezete miatt nem bocsátották a beteg szobába. Csak az ajón át nyögdiest be minden délelőtt.

Hogy vagy, kis üdvösségem? Mikor lát had már a te szeres csétlen mamád? A k beteget a nagymama és apus ápolják felváltva.

Mit állt ki az anya e két hét alatt! Mit csak ő mordhatná meg. Délután tette meg rendes napisétáját. Délután csak oly házaknál tett revisteket, ahol nem voltak gyermekek. Este pedig a nővére társaságában, a ki gyermektelen özvegy volt, az Operába vagy a Nemzeti színházba ment, ahol szomorú előadást láthatott, mert hisz most bün volna vigadni, és csakis orvosi rendeletből szórakozik. És ez okból kereste fel a korecsolyapályát is.

A lemondás, a gyötörődés, a rettegés két jemes hete volt ez, amelyet ugy szenvedett át, mint a legszanandóbb mátyr,

Tubi fölépült. És négy hét múlva, mikor a ragálytól menten volt bevitték az anyja ágyába. Hegyhátné sirt és nevetett örömebe, mialatt a baba panaszos bangon szólt meg. Hát te hol voltál azóta mamuskám

Zokogástól fuladozó hangon felelt a XX-dik század kornéliája.

Emésztett az aggodalom, a fájdalom utánad. te életem, egyetlen ezéjs, értme! Édes boldogségom, édes üdvösségem.

Kövér Ilma.

CSARNOK.

Az uzsorás leánya.

— Regény két kötetben, —

Írt a: VITKAY ZOLTÁN.

— Második kötet. — 72.

XVI.

A zárda vendége.

— Oh, bár megszakadnál, te szív, te bánat eszközlője! — suttogta tört hangon. — Te vittél a veszedelembe! Miattad lett vége minden álmaimnak! . . . Te kényszerítettél, hogy gyűlöljem vetélytársamat és most te zakatolsz, te kinzasz! . . . Mért nem szakadsz meg? Miért?

Csendes léptekkel ment be a temetőkapun. Lábai alatt zörögtek a lehullott sárgalevelek és a játszi szelő vidáman bujkált gondórhaja szálai között.

A hold fénye szendén világított le a magasból, kíséretiesen téven a gyászruhába öltözött hölgyet.

— Nem, nem megyek el úgy, hogy bucsut ne vegyek tőle! . . . Ki kell békülnöm szellemével, mielőtt örök istenhözadót mondanék a külvilágnak! . . . Bocsássá meg a vétkeimet, melylyel áldott szellemét megsértettem. Bocsássá meg, mert szeretmem szerelemből tettem!

Arca hamvára lepergett a fájdalom ége
 16 könyve s csendes zokogása elhalt az éj
 zavartalan csendjében.

— Oh, anyám, anyám: Te legjobb, te
 legdrágább anya! Tekints le bűneim sirán-
 kozó leányodra!... Nyomorulttá, élőhalottá
 lettem! Oh, miért is szültél világra ily szív-
 vel? Miért kellett nekem elhagynom a cse-
 des magányt, hogy a világ zajában elteve-
 lyedve letérjek az erény utjáról?... Miért
 nem volt mellettem őriző szellemed anyám?

— Odalépett a feltalált sirhoz: nehéz fáj-
 dalomtól tépett szívvel rogyott reá.

Körmeivel kaparta a nedves görön-
 gyöket.

— Kelj fel, anyám!... Ébredj fel csak
 egy pillanatra! Csak addig, míg engesztelő
 csókod ajakamhoz tapad! Kelj fel!... Kiöl-
 tem szívemből minden gonosz hajlamot. Új
 életet akarok élni! Nem lehet, hogy te is
 elátkoznád egyetlen gyermeked!... Jöjj s
 mondjad, hogy megbocsátottál nekem!

Ugy elmerült fájó gondolataiban, hogy
 észre sem vette az alakot, ki csendes lép-
 tekkel a sirhoz lépdelt, mely mellett ő önté
 ki szíve nagy keserűségét.

— Ahahaha! — nevetett fel az alak.
 No még ilyen is látni!

Célia, mert ő volt a vezeklő nő, meg-
 riadva tekintett reá.

A félelem megbénította, midőn az alak-
 ban felismerte Koracs bárót.

— Mit keres itt?... Utánam jött!

— Olyanformán van a dolog, édesem!
 ... Megszöktem biz ott egy kicsit. Az ostoba
 börtönőr számolhat most már rólam.

— Hogyan jött ide? Mit keres itt?

— Talán inkább lenne jogom nekem
 kérdezni azt magáéskától, hogy miért jött
 ide? Miért zavarja a békén szenderegők mély
 álmaikat?... Hát a sirban se legyen nyu-
 godalom?

— Menjen! Szökjék innen, nehogy itt
 találják! — sikolta Célia.

— De már ezt nem teszem. Ki tudná
 hogy itt járok? Megtudtam hogy maga, éde-
 sem, erre jött s én nála nélkül még a sza-
 badság levegőjét sem óhajtanám szivni.

— Ah, nyomorult!

— Igen, az vagyok. Nyomorult, kinek
 arcáról leri a bűn bélyege, de vajjon ki tett
 engem nyomorulttá?... Emlékezzék csak
 vissza, édesem, a hamis kártyákra.

— Oh megfizettél érte, nyomorult.
 Nincs annyi hajszálad, a mennyi vétket el-
 követtél ellenem!

— Sajnos, összeköttetésünk az egyszer
 nem vezetett kellő sikere, de még nem adjuk
 fel a reményt.

— Eredj tőlem sátán!

— Sátán?... Hm!... Nem tudom: me-
 lyikünk nagyobb ördög!... Persze: nem
 így beszéltünk, midőn Hedry gróftól kellett
 eltüntetni!... Emlékezzél csak vissza!
 ... Mit ígértél akkor?

— Nem ígértem, nem emlékezem, örült
 voltam! Itt akarték Célia. Távozzék innen!
 Köztünk vége mindennek!

— Vége?

— Az ám!

— Dejszen így nem alkuszunk! Célia
 te az enyim vagy!

— Az elmúltat hagyja s ne emlegesse.
 Ön tönkretett engem, Volt egy szép palotám,
 az is az öné lett, elpusztította, eladta.

— Becsületes játékban nyertem, hol
 megnyertelek téged is. Ha nem marad is
 egyéb te még meg vagy. Nem cseréllek el
 egy palotáért.

Közelebb lépett hozzá s megragadni
 akarta kezét.

Célia hirtelen hátraugott.

— Mit akar, nyomorult!... Miért nem
 hagy békében?

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901 Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	9.13	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este	
P.-Ladány	3.87	Tv. sz. sz.	5.34	délután	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután	
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.48	délután	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután	
Szatmár-Németi.	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	délután	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel	
Debreczen—Füzess-Abony					
Füzess-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délután	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess					
N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	délután	
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	"	6.18	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délután	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.03	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délután	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi.	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel	
Szatmár-Németi.	7.32 reggel	Személyvonat	3.45	reggel	
M.-Sziget.	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Szatmár-Németi.	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	délután	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.39	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	délután	
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen					
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délután	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután	
Füzess-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzess-Abony	5.45 délután	"	11.35	délután	

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP“ október—decemberi új évnegyedének küszöbén felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, kijelentjük, hogy a lap érdekessé tételére a legmesszebbre menő intézkedéseket megtettük.

A „DEBRECZENI HIRLAP“ továbbra is az esteli órákban jelenik meg az eddigi terjedelmének megtartása mellett, legnagyobb és egyúttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven el leszünk látva. Azon leszünk, hogy a

„DEBRECZENI HIRLAP“ legyen, a mint eddig is volt:

a jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt **független** közlöny, főképp a város és közönségének érdekeit hiven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.

„DEBRECZENI HIRLAP“

ára számonként 2 kr. (4 fillér)

— **Előfizetési ára:** —

Helyben :		Vidékre :	
Egész évre	12 korona.	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 „	Fél évre	10 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	5 „
Egy óra	1 „	Egy óra	2 „

Előfizetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban (Csapó-utca 9 szám.) valamint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

Ajánljuk a XI. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába.

Debreczen 1901. szeptember hó.

A „DEBRECZENI HIRLAP“

szerkesztősége és kiadó-hivatala.